

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1277/2524

จำสืบตำรวจวิสุทธิ์ พุ่มสาขา กับพวก
บริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

โจทก์

จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 865, 866

การที่ผู้เอาประกันภัยละเว้นไม่เปิดเผยข้อความจริงอันจะทำให้สัญญาประกันภัยตกเป็นโมฆียะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 นั้น ต้องเป็นข้อความซึ่งผู้เอาประกันภัยรู้อยู่แล้วว่าจะเป็นที่เหตุจูงใจให้ผู้รับประกันภัยเรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นอีก หรือให้บอกปิดไม่ยอมทำสัญญา

ผู้เอาประกันภัยเป็นคนอ่านหนังสือไม่ออก และได้ทราบถึงความร้ายแรงแห่งโรคที่ตนเป็นอยู่ เพราะยังคงทำงานได้เช่นคนปกติทั่วไป ทั้งตัวแทนของจำเลยก็ได้สอบถามประวัติความป่วยเจ็บของผู้เอาประกันภัย เพียงแต่สอบถามอายุและให้ลงลายมือชื่อในแบบคำขอเอาประกัน แล้วตัวแทนจำเลยก็นำแบบคำขอเอาประกันภัยนั้นไปกรอกข้อความ เสียเอง ผู้เอาประกันภัยจึงไม่มีโอกาสจะรู้ข้อความจริง ที่ตนเคยเป็นโรคความดันโลหิตสูงมาก่อน อันจะเป็นเหตุจูงใจให้จำเลยเรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้น หรือให้จำเลยบอกปิดไม่ยอมทำสัญญาประกันภัยหรือไม่ เมื่อผู้เอาประกันภัยไม่รู้เช่นนี้จึงจะถือว่าผู้เอาประกันภัยรู้อยู่แล้วละเว้นเสีย ไม่เปิดเผยข้อความจริงนั้นหาได้ไม่ จำเลยจึงไม่มีสิทธิ บอกล้าง สัญญาประกันชีวิตรายนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้ทำสัญญารับประกันชีวิตนางระเบียบซึ่งเป็นภรรยาของโจทก์ที่ 1 และเป็นมารดาของโจทก์ที่ 2 ที่ 3 ไว้เป็นเงิน 18,300 บาท ตามกรมธรรม์แบบออมทรัพย์สงเคราะห์เลขที่ 148482 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2520 ท้ายฟ้อง ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาประกัน 16 ปี ชำระเบี้ยประกันภัยเดือนละ 150 บาทมีกำหนด 11 ปี นางระเบียบได้ชำระเบี้ยประกันให้จำเลยแล้ว 8 เดือน เป็นเงิน 1,200 บาท ต่อมานางระเบียบได้วายชนม์ลงเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2521 จำเลยไม่ยอมจ่ายเงินค่าประกันภัยให้แก่โจทก์ทั้งสาม ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์และกลับมีหนังสือบอกล้างมายังโจทก์ทั้งสามเมื่อเดือนกรกฎาคม 2521 อ้างว่านางระเบียบปกปิดความจริงในเรื่องสุขภาพไม่สมบูรณ์สัญญาประกันชีวิตเป็นโมฆียะ ให้โจทก์ทั้งสามได้รับเบี้ยประกันคืน การกระทำของจำเลยเป็นการหลอกลวงฉ้อโกงเงินประกันชีวิตซึ่งโจทก์มีสิทธิได้รับ ขอให้ศาลบังคับจำเลยชำระเงินค่าประกันชีวิต 18,300 บาทแก่โจทก์ทั้งสาม

จำเลยให้การว่า โจทก์ที่ 1 ไม่ใช่สามีของนางระเบียบ โจทก์ที่ 2 ที่ 3 ก็ไม่ใช่บุตรของนางระเบียบ โจทก์ที่ 1 เป็นผู้จัดการให้นางระเบียบประกันชีวิตโดยชำระเบี้ยประกันแทนนางระเบียบมาตลอด โจทก์ทั้งสามมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียอย่างใด สัญญาประกันชีวิตของนางระเบียบจึงไม่มีผลใช้บังคับได้ นางระเบียบมีสุขภาพไม่สมบูรณ์มาก่อนโดยป่วยเป็นโรคปวดข้อและความดันโลหิตสูงมาตั้งแต่ปี 2515 เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลต่อเนื่องกันมาโดยตลอดจนถึงขณะทำสัญญานางระเบียบได้ปกปิดความจริงข้อนี้ไว้ไม่แจ้งให้จำเลยทราบ หากจำเลยทราบจำเลยจะไม่รับทำสัญญาประกันชีวิตด้วย สัญญาประกันชีวิตของนางระเบียบจึงตกเป็นโมฆียะ ซึ่งจำเลยได้บอกล้างไปแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องให้จำเลยชำระเงินค่าประกันได้ โจทก์ไม่เคยทวงถามก่อนฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยใช้เงิน 18,300 บาท แก่โจทก์ทั้งสาม

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ตามที่จำเลยฎีกาว่าตามกฎหมายเป็นหน้าที่ของฝ่ายผู้เอาประกันภัยต้องแจ้งเรื่องสุขภาพโดยฝ่ายผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องสอบถามนั้น เห็นว่า การที่ผู้เอาประกันภัยละเว้นไม่เปิดเผยข้อความจริง อันจะทำให้สัญญาประกันภัยตกเป็นโมฆียะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 นั้น ต้องเป็นข้อความซึ่งผู้เอาประกันรู้อยู่แล้วว่าจะจะเป็นเหตุจูงใจให้ผู้รับประกันภัยเรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นอีก หรือให้บอกปิดไม่ยอมทำสัญญา คดีนี้ข้อเท็จจริงเป็นอันยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วว่า นางระเบียบผู้เอาประกันภัยเป็นคนอ่านหนังสือไม่ออก และมีได้ทราบถึงความร้ายแรงแห่งโรคที่ตนเป็นอยู่ เพราะนางระเบียบยังคงทำงานได้เช่นคนปกติทั่วไป ทั้งนายทองคำตัวแทนของจำเลยก็ได้สอบถามประวัติความป่วยเจ็บของนางระเบียบ เพียงแต่สอบถามอายุและให้นางระเบียบลงลายมือชื่อในแบบคำขอประกันแล้วนายทองคำก็นำแบบคำขอเอาประกันนั้นไปกรอกข้อความเสียเอง นางระเบียบจึงไม่มีโอกาสจะรู้ว่าข้อความจริงที่ว่าตนเคยเป็นโรคความดันโลหิตสูงมาก่อนนั้นจะเป็นเหตุจูงใจให้จำเลยเรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นหรือให้จำเลยบอกปิดไม่ยอมทำสัญญารับประกันภัยหรือไม่ เมื่อนางระเบียบไม่รู้เช่นนี้จึงจะถือว่านางระเบียบรู้อยู่แล้วละเว้นเสียไม่เปิดเผยข้อความจริงนั้นหาได้ไม่ ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีสิทธิบอกล้างสัญญาประกันชีวิตรายนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 เป็นการชอบแล้ว

พิพากษายืน